

The Thai Journal of Veterinary Medicine

Volume 7
Issue 4 December 1977

Article 7

12-1-1977

สัตวแพทย์กับสัตว์ป่า : รายงานสัตว์ป่วย

อลงกรณ์ มหรรณพ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjvm>

Part of the [Veterinary Medicine Commons](#)

Recommended Citation

มหรรณพ, อลงกรณ์ (1977) "สัตวแพทย์กับสัตว์ป่า : รายงานสัตว์ป่วย," *The Thai Journal of Veterinary Medicine*: Vol. 7: Iss. 4, Article 7.

DOI: <https://doi.org/10.56808/2985-1130.3510>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjvm/vol7/iss4/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in The Thai Journal of Veterinary Medicine by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

สัตวแพทย์กับสัตว์ป่า : รายงานสัตว์ป่วย

*อลงกรณ์ มหรรณพ สพ.บ.

ประวัติสัตว์ป่วย

ชะนีธรรมดา (*Hyalobates lar entelloides*) เพศผู้ อายุประมาณ 8 ปี น้ำหนัก 8 กิโลกรัม ถูกส่งมาจากสวนสัตว์เปิดขององค์การสวนสัตว์ (เขาเขียว, ชลบุรี) วันที่ 29 ธ.ค. 2519 ด้วยอาการหายใจหอบ มีเสียงครืดคราดในลำคอ (rales) ลำคอบริเวณท่างอ (flex) ตลอดเวลา และมีแผลเหวอะหวะบริเวณลำคอโดยที่ผู้เลี้ยงไม่ทราบสาเหตุ แต่สันนิษฐานว่าอาจถูกลิงกัด

วิธีการตรวจ

การตรวจเริ่มด้วยการจับให้ชะนีนอนนิ่ง ๆ โดยให้ผู้ช่วยคนหนึ่งจับขนบนหัวไว้ให้แน่น พร้อมทั้งจับแขนทั้ง 2 ข้างมารวมไว้ด้วยกัน และดึงไปทางด้านหลังของลำตัว ผู้ช่วยอีกคนหนึ่งจับขาหลังดึงให้ดึงไปทางส่วนท้ายของลำตัว เมื่อสัตว์อยู่นิ่งดีแล้วจึงเริ่มทำการตรวจบริเวณคอ พบว่ามีแผลเรื้อรังรอบคอคล้ายถูกรัดลึกลงถึงหลอดลม และหลอดลมบางส่วนขาดทำให้มีเสียงลมหายใจรั่วออกมาตรงบริเวณที่ฉีกขาดดังกล่าว รอบ ๆ แผลมีไขมันสีเหลืองคลุมอยู่เต็ม เมื่อตัดขนรอบ ๆ แผลที่คอออกหมดแล้ว จึงพบว่ามียางรัดอยู่รอบคอและยางรัดฝังลึกลงไปในส่วนของไขมันสีเหลืองที่คลุมแผลอยู่

การรักษา

ตัดยางรัดออกจากบาดแผล โกงขนรอบแผลให้สะอาด ทำความสะอาดแผลด้วยน้ำเกลือ และน้ำยาฆ่าเชื้อ (savlon) ใช้ curette ขูดไขมันสีเหลืองที่คลุมบาดแผลออกจนมีเลือดไหลซึมออกมาจากบาดแผลเพื่อทำให้เป็นแผลสด เย็บแผลที่หลอดลมด้วยเอ็นละลาย (cat gut) และ interrupted sutures เย็บหนังปิดด้วยวิธีเดียวกันแต่ใช้ไหมเย็บ ทาแผลด้วย bactacin ointment และผง centadermin ส่วนแผลที่เหลือรอบคอที่ไม่ทะลุหลอดลม

* สัตวแพทย์ประจำ สวนสัตว์ดุสิต กรุงเทพมหานคร.

ทาด้วย gentian violet โดยใช้เข็มและกระบอกฉีดยาพ่นยาเข้าไปที่แผล ฉีด kanamycin ขนาด 100 mg และ vetridex 50 mg เข้ากลัมน้ำเนื้อ เก็บชะนีไว้ในกรงขนาดเล็กพอที่จะขยับตัวได้เท่านั้น

การดูแลหลังผ่าตัด

วันที่ 30 ธ.ค. 2519 แผลแห้งสนิทดี การหายใจดีขึ้นแต่ยังมีเสียงครืดคราดอยู่ ทาแผลด้วย gentian violet พร้อมทั้งฉีด kanamycin 100 mg เข้ากลัมน้ำเนื้อด้วย

วันที่ 31 ธ.ค. 2519 ให้การรักษาเช่นเดียวกับวันที่ 30

วันที่ 4 ม.ค. 2520 ตัดไหมที่เย็บไว้ รักษาแผลรอบคอต่อไปด้วย gentian violet และฉีด kanamycin ทุกวันจนถึงวันที่ 7 ม.ค. 2520 แผลหายดีขึ้นมากจึงงดยาฉีด และรักษาแผลด้วย gentian violet อย่างเดียว จนถึงวันที่ 12 ม.ค. 2520 ปรากฏว่าแผลหายสนิทดีเหลือแต่เพียงแผลเป็นอยู่รอบคอเท่านั้น

วิจารณ์

ระหว่างรักษาแผลที่เย็บไว้ที่หลอดลม และแผลเปิดที่อยู่รอบคอด้วย gentian violet สังเกตพบว่า ชะนีมีอาการไอในวันแรก ๆ ที่แผลที่หลอดลมยังไม่หายดี อาจจะเนื่องจากยา gentian violet ที่ทาแผลหยดลงไปหลอดลม หรืออาจจะเนื่องจากเกิดการระคายเคืองที่หลอดลมเนื่องจากแผลที่เย็บไว้ ทำให้ชะนีสำลักและไอออกมาจนสิ้นเป็นสีม่วง อาการไอดังกล่าวจะลดน้อยลงเรื่อย ๆ และหายไปเมื่อแผลหายสนิท

การทายาที่แผลให้ชะนีโดยใช้เข็มและกระบอกฉีดยาพ่นยา gentian violet เข้าไปที่แผล เป็นวิธีที่ดีและสะดวกที่สุด เนื่องจากไม่ต้องจับชะนีออกมาจากกรงเนื่องจากในการจับออกมาจากกรงแต่ละครั้ง ชะนีจะดิ้นรนต่อสู้การจับกุมมาก อาจจะทำให้แผลที่เย็บไว้ฉีกขาดได้ นอกจากนั้น การที่ขังชะนีไว้ในกรงเล็ก ๆ พอที่สัตว์จะขยับตัวได้เท่านั้นก็เพื่อที่จะได้พ่นยาเข้าไปที่แผลได้สะดวก และยาจะเข้าไปในแผลได้มาก เนื่องจากกรงคับแคบทำให้ชะนีหนีการพ่นยาไปไม่ทันและฉีดยาได้ง่ายขึ้น

SUMMARY

WILDLIFE VETERINARIAN

Alongkorn - Mahunnop

Gibbon (*Hyalobates lar entelloides*) was wounded from chronic elastic bandage around the neck and damaged the adjacent part of the trachea. Suturing of trachea was performed and the rest of the wound was treated as an opened wound.